

Estratègies de resolució de conflictes en parelles heterosexuales i homosexuals

Treball Final de Grau
Universitat Ramon Llull, FPCEE
Grau en Psicologia

Yvette Xufré Cabanillas
Tutor: Dr. Ignasi Ivern Pascual
Barcelona, Maig 2021

Resum

Els conflictes o desacords ja són considerats inherents en les relacions afectives i per això són objecte d'estudi en l'àmbit de les relacions romàntiques. No obstant això, encara és un camp bastant desconegut el de les relacions homosexuals. La mostra d'aquest estudi està composta per 98 persones, 74 dones i 24 homes, d'entre 18 i els 25 anys ($ME= 20,9$; $DE= 1,87$) que mantien una relació estable des de feia mínimament sis mesos. Respecte al tipus de relació que mantien, 58 persones es trobaven en una relació heterosexual i les 40 restants en una d'homosexual. Es va utilitzar el qüestionari RPCS (Romantic Partner Conflict Scale), que va ser prèviament traduït per avaluar l'ús de les estratègies. L'objectiu d'aquest estudi doncs és conèixer les diferències en la resolució de conflictes entre les parelles heterosexuals i homosexuals. Els resultats no mostren diferències significatives que distingeixin les relacions heterosexuals de les homosexuals a l'hora de resoldre els conflictes, però sí que assenyalen una diferència significativa entre homes i dones. S'ha observat que els homes tendeixen a utilitzar les estratègies destructives més que les dones. Els resultats es discuteixen i es presenten limitacions i prospectives.

Paraules clau: estratègies, resolució de conflictes, relacions homosexuals, relacions heterosexuals, gènere.

Abstract

The conflicts or disagreements, nowadays, are considered inherent to affective relationships and that's why they are subjects of study in the area of romantic relationships. However, this area is still quite unknown in homosexual relationships. The sample from this study is composed of 98 people, 74 women and 24 men, between 18 and 25 years old ($ME= 20,9$; $DE= 1,87$) who maintain a stable relationship longer than 6 months or more. Regarding the type of relationship they maintain, 58 people had an heterosexual relationship and the remaining 40, an homosexual relationship. The RPCS (Romantic Partner Conflict Scale) questionnaire was used, previously translated to evaluate the use of strategies. The main goal of this study is getting to know the differences in the conflict resolution between heterosexual and homosexual couples. The results don't show meaningful differences able to distinguish between homosexuals and heterosexuals when it comes to resolve conflicts, but they point a significant difference among men and women. It has been noticed that men tend to use destructive strategies more than women. The results discuss and present limitations and futurology.

Key words: strategies, conflict resolutions, homosexual relationships, heterosexual relationships, gender.

Introducció

Al llarg de la història, el paper de la parella, igual que el de la família, ha estat evolucionant. Actualment, les parelles ja no estan formades exclusivament per persones de diferent gènere, amb la funció de crear una família i que plasmen les seves intencions legalment, mitjançant el matrimoni. És a dir, cap d'aquests elements són necessaris perquè una parella sigui acceptada socialment (Wainstein & Wittner, 2004). Amb aquests canvis, els conflictes en les relacions ja van començar a ser considerats per les parelles joves com quelcom inherent i sobre el qual s'havia d'intervenir, a diferència de les antigues parelles on el conflicte s'intentava evitar al màxim, ja que era inconcebible (Willi, 1993). Són poques les investigacions que busquen diferències entre parelles homosexuals i heterosexuales, i aquestes han obtingut conclusions molt diverses. Així doncs, hi ha una necessitat, sobretot a escala nacional, d'investigar les estratègies que utilitzen les parelles homosexuals, en comparació a les heterosexuales (Correa & Rodríguez, 2014; Garcia et al., 2017). Es considera també, que aquests estudis són important dur-los a terme, ja que les investigacions en l'àmbit de la psicologia poden ajudar a dissoldre els estereotips negatius. Així es comproven les teories sobre les relacions homosexuals de manera que es fomenten científicament (Lafontaine et al., 2013).

Tot i això, l'homofòbia encara és present. L'homosexualitat és considerada, per qui ho discrimina, com una alteració del desenvolupament normal del gènere (Kimmel, 1997). S'ha demostrat que els estereotips que es tenen sobre les relacions homosexuals envaeixen la nostra forma de pensar (Mulac et al., 2013). Exemples en són que les lesbianes són vistes per la societat amb un excés de masculinitat i desinterès per les aparences i activitats femenines, mentre que els gais, com a amables, passius i efeminats (Blashill & Powlishta, 2009). Aquests estereotips són en general de caràcter discriminatori i impacten negativament sobre el benestar i la salut mental (Frost & LeBlanc, 2014). S'ha demostrat que les causes de l'estrès que experimenta el col·lectiu homosexual s'aboquen a la seva condició d'homosexualitat (Lewis et al., 2003).

Com veiem, encara avui dia, a causa dels processos de socialització, es continuen adquirint pautes, rols i expectatives de comportament diferenciats pel gènere. Aquests elements es transporten a l'àmbit de la parella i són fonamentals per entendre perquè es generen expectatives de rol diferents en la parella i en la resposta davant de situacions conflictives (Valor-Segura et al., 2010). Diversos autors han investigat sobre aquests rols dins les parelles homosexuals. Apunten que en aquestes relacions, no s'utilitza la distinció de gèneres per assignar

rols en la parella, per tant s'espera que hi hagi més igualtat (Kurdek, 1998). Afirment també Meltz et al. (1994), que aquesta igualtat podria minimitzar el conflicte al ser més fàcil establir empatia amb l'altra. També apunten que les persones podrien aprendre a comportar-se diferent segons es relacionin amb un home o una dona. En el seu estudi, els estils de resoldre el conflicte amb les seves parelles, en el cas de les dones, depèn majoritàriament del gènere de la parella, no tant de la condició de dona. També es va mostrar que les parelles formades per dos homes no presentaven més agressió, tal com sí que s'esperaria segons els models biològics, socials i culturals. És a dir, els homes no exercirien més agressivitat pel fet de ser homes sinó que l'exercirien amb les dones. Així doncs s'evidencia la importància dels rols de gènere en la parella.

Un altre punt important per entendre les possibles diferències entre parelles homosexuals i heterosexuales, és que les primeres comparteixen una experiència en comú. La falta de reconeixement i suport social podria fer augmentar el compromís entre elles. Reconèixer una orientació sexual no-normativa és en si un procés de resolució de conflictes personals. S'hi enfronten les percepcions personals, les expectatives socials i l'aprenentatge d'habilitats assertives. Aquesta experiència d'acceptació personal i assertivitat pot traslladar-se a la relació fent més fàcils alguns processos com la resolució de conflictes (Metz et al., 1994)

Pel que fa a qualsevol relació romàntica, no només se sustenten amb amor, que encara que sigui molt poderós, no és suficient. Es requereixen qualitats com el compromís, la confiança, la lleialtat i la generositat i els membres de la parella han de cooperar i prendre decisions solidàries, podent-se adaptar i ser tolerants amb els defectes de l'altre (Beck, 1990).

Existeixen moltes i variades definicions del conflicte, per tant, les teories sobre aquests i les classificacions de les estratègies també són molt diverses (Zacchilli et al., 2009). El conflicte es pot descriure com una tensió entre subjecte i medi. Pot solucionar-se adequadament mitjançant respostes que ajuden a superar les dificultats o pot ser que l'individu no tingui les competències que exigeix el medi per poder solucionar el problema, en aquest cas, fracassaria (Arranz, 2002). Aquesta definició es pot traslladar en l'àmbit de la parella i podríem dir que el conflicte seria un espai potent per al desenvolupament tant personal com dels enllaços relacionals. El conflicte per si mateix no és un problema, el problema apareix quan aquest no pot ser resolt, quan els individus fracassen en els seus intents. Així el conflicte s'arrela transformant-se en un patró conductual repetitiu, disfuncional i ineficaz (Tapias et al., 2009). A l'hora

d'analitzar-los és important saber que sovint la intensitat i rellevància del conflicte és més important que la seva freqüència (Correa & Rodríguez, 2014). Aquests apareixen probablement en fases més avançades de la relació, ja que segons la teoria de Beck (1990), a l'inici, desapareix l'egocentrisme natural dels membres de la parella. L'amor que se sent, fon les diferències d'interessos, temperaments i metes i genera altruisme i empatia. Però quan s'avança en la relació és quan aquests desitjos de complaure a l'altre i la gratificació per l'altruisme comencen a decaure i apareixen els conflictes. Es reconeix que el conflicte no s'ha d'atribuir al comportament d'un sol membre de la parella, així doncs no es pot observar des d'una visió individualista i és important que els dos membres de la parella sàpiguen reconèixer els seus errors i s'atorguin responsabilitat.

Hi ha moltes mesures per avaluar diversos aspectes del conflicte de la parella, però la majoria se centren en conflictes matrimonials o altres aspectes específics del conflicte com és l'abús i la violència (Garcia et al., 2017; Zacchilli et al., 2009). Igual que la majoria d'estudis s'enfoquen en parelles heterosexuales, casades i amb fills/es, la qual cosa té cert sentit, ja que elevades demandes augmenten la possibilitat de conflicte. Per tant hi ha un buit d'investigacions en aquest àmbit amb parelles que es troben en altres moments vitals (Correa & Rodríguez, 2014). És per això que el nostre estudi se centrarà en l'adulthood emergent, que és definida per Arnett (2000) com l'espai evolutiu que transita entre l'adolescència i l'adulthood, situat entre els divuit i els vint-i-cinc anys. És l'etapa en què els individus tenen més oportunitats d'explorar la llibertat personal, l'amor, el treball i les visions del món.

Pel que fa concretament als estils o estratègies de resolució de conflictes, diversos autors plantegen teories i classificacions diferents (Fincham, 2003). Abans de repassar-les, cal saber que les estratègies que s'escullen són filtrades per les cognicions, emocions i les conductes de cada individu. És per això que un mateix conflicte es pot percebre de diverses maneres, així s'augmenta la distància cognitiva i emocional entre persones i fa que sigui més complicat trobar acords. També hi ha vegades on les estratègies poden variar en el curs del mateix conflicte, les conductes de l'altre (com per exemple, una burla) poden fer que hi hagi un desenllaç molt diferent de l'inici. Un altre punt important és que la falta de control emocional seria un dels elements més influents i que eleva la dificultat de desenvolupar estratègies constructives a l'hora de resoldre conflictes (Correa & Rodríguez, 2014). També es destaca la comunicació com una

variable molt influent en els conflictes, ja que és en molts casos, el vehicle de moltes estratègies (Zacchilli et al., 2009).

Kurdek (1994) proposa quatre tipus d'estratègies per resoldre conflictes: la resolució positiva, que es basa en la negociació buscant acords i consens; l'estil combatiu, on l'individu perd el control i llença atacs a l'altre; la retirada, on es busca evitar, ignorar i rebutjar el debat sobre el tema; i per últim la conformitat, que significa cedir sense defensar la mateixa posició. Hojjat (2000) descriu també quatre estratègies basades en les combinacions dels eixos activitat-passivitat i negativitat-positivitat. L'activitat es refereix a conductes actives o assertives, la passivitat a conductes passives o no assertives, la positivitat a l'interès per resoldre el conflicte equitativament, i la negativitat, al contrari, es refereix a no preocupar-se per la resolució equitativa del conflicte. Combinant aquests quatre elements es generen l'estratègia positiva-activa, la positiva-passiva, la negativa-passiva i la negativa-activa. Per últim, Zacchilli et al. (2009), autores que han desenvolupat el qüestionari RPCS (Romantic Partner Conflict Scale) van trobar sis estratègies utilitzades: (1) acord, que implica col·laboració i negociació per satisfer els dos membres de la parella, (2) dominació, on el membre intenta guanyar qualsevol discussió i satisfer les seves necessitats, (3) submissió, es cedeix o bé per satisfer les necessitats de l'altre o bé per finalitzar la discussió, (4) separació, que implica que els membres es prenguin un temps per relaxar-se i reiniciar el debat més endavant, (5) evitació, on s'intenta prevenir la situació abans que es produeixi el conflicte, i per últim (6) reactivitat interactiva, caracteritzada pel baix autocontrol, amb agressió verbal i manca de confiança entre membres. Algunes d'aquestes es poden classificar clarament com a constructives (acord) i destructives (dominació, submissió i reactivitat interactiva), mentre que d'altres depenen de diversos factors contextuais per concretar si tenen un funcionament o altre (evitació i separació).

Recollint aquestes classificacions, es pot dir que generalment, es divideixen en estratègies positives-constructives o negatives-destructives. Les constructives desenvoluparien interaccions des de la cooperació, iniciativa, intencions per atendre les necessitats de l'altra i confiança per debatre els desacords. Els processos destructius, contràriament, es refereixen a interaccions manipuladores, dominants o subordinants, de coerció i rebuig o evitació del problema (Fincham, 2003). L'estratègia utilitzada és en molts casos un predictor de la satisfacció de la parella. Una alta satisfacció es prediu amb l'estratègia constructiva, i una baixa satisfacció amb les estratègies destructives (Zacchilli et al., 2009).

Com apuntàvem al principi, no hi ha una sola resposta concloent sobre les diferències entre les relacions homosexuals i heterosexuales a l'hora de resoldre conflictes (Garcia et al. 2017). Hi ha diversos estudis que plantegen hipòtesis sobre variables que es relacionen amb els conflictes, com és la satisfacció de la parella. Són les dones homosexuals les que es troben més satisfetes amb la seva relació romàntica, per sobre de les parelles heterosexuales i les homosexuals masculines (Kurdek, 2008). Un altre estudi apunta que sí que són les lesbianes les més satisfetes amb la seva relació però junt amb les parelles heterosexuales, quedant els homes homosexuals menys satisfets amb la seva relació (Brkić-Jovanović et al., 2020). Gottman et al. (2003) van afirmar que les parelles homosexuals mostraven, en comparació a les heterosexuales, menys bel·ligerància, menys dominància i menys por. Com s'ha dit a l'inici, s'espera que en les relacions homosexuals hi hagi més igualtat que en les heterosexuales. Hipòtesi que Kurdek (1998) va poder confirmar només amb les parelles lesbianes i en certa manera, Meltz et al. (1994) també ho van suggerir, ja que van trobar que les parelles homosexuals femenines presentaven més satisfacció, menys submissió i percebien més assertivitat per part de les seves parelles dones.

Les dades que parlen concretament de les estratègies de resolució de conflictes en parelles homosexuals són més reduïdes. En l'interessant estudi de Meltz et al. (1994) es van trobar diverses diferències significatives no només entre les parelles homosexuals i heterosexuales sinó també en homes i dones depenent de quin tipus de relació establissin. En primer lloc, els homes en relacions homosexuals i heterosexuales es distingien en tant que els homosexuals van informar de més esforç individual a l'hora de resoldre conflictes i a més percebien la seva parella, home, més flexible. Tant homes com dones de relacions heterosexuales percebien de la parella poca flexibilitat. Així doncs, les relacions heterosexuales es caracteritzaven per percebre un de l'altre més limitacions per tractar-se, menys esforç, menys flexibilitat i menys assertivitat i es van observar signes de manca d'harmonia. Això difereix de les relacions lèsbiques, que troben facilitat per negociar les resolucions dels conflictes i perceben més assertivitat per part de les companyes. L'autor ho recull com un patró més positiu en la gestió de conflictes per part de les parelles homosexuals de dones. És destacable, com anàvem apuntant, com són de diferents els resultats de les dones depenent si es troben en una relació homosexual o heterosexual. En la primera, les dones van informar més optimisme sobre la resolució dels conflictes, menys angoixa en la situació conflictiva i menys cognicions de submissió. En canvi, en les relacions heterosexuales, les dones presentaven pensaments més submisos, més agressivitat i menys

assertivitat mentre que els homes d'aquestes relacions informaven de menys esforços per resoldre conflictes.

Aquest estudi guarda certa coherència amb el de Garcia et al. (2017), on descriuen que les parelles homosexuals mostren més submissió com a estratègia per resoldre conflictes, és a dir, cedeixen més davant un conflicte. Seria una mena d'evitació per mantenir l'harmonia. En la investigació de Kurdek (1998) s'esperava que parelles homosexuals mostressin estratègies més resolutives que les heterosexuales, però es va refutar la hipòtesi, ja que no les parelles no diferien en aquesta qüestió.

L'objectiu principal de la nostra investigació és demostrar si relacions homosexuals i heterosexuales es distingeixen en la resolució de conflictes. D'aquesta manera també dissoldríem mites i prejudicis presents sobre les relacions homosexuals i estereotips de gènere. Seguint amb aquesta línia, un objectiu secundari és buscar possibles diferències entre les relacions homosexuals masculines i femenines. Per últim, un altre objectiu secundari seria analitzar quines variables són comunes entre les persones que utilitzen les mateixes estratègies de resolució de conflictes, observant així possibles diferències entre gèneres, orientacions sexuals o durada de la relació.

La principal hipòtesi que es planteja és que relacions homosexuals i heterosexuales difereixen quant a estratègies de resolució de conflictes. Plantegem que les homosexuals utilitzen estratègies més constructives i les heterosexuales estratègies més destructives. Per això, es realitzarà un estudi quantitatiu on s'utilitzarà el qüestionari RPCS i una mostra de nois i noies de divuit a vint-i-cinc anys que mantinguin una relació estable des de fa mínimament sis mesos.

Mètode

Disseny

S'ha realitzat un estudi quantitatiu amb una metodologia selectiva. Més concretament es tracta d'un disseny d'enquesta transversal on les participants han estat avaluades en un únic moment temporal. Per a la selecció d'aquestes participants s'ha utilitzat un mostreig probabilístic bola de neu.

Participants

Van participar en la investigació un total de 98 persones, d'edats compreses entre els 18 i els 25 anys (ME= 20,9; DE= 1,87) que mantienien una relació estable. La mostra estava

composta per 74 dones i 24 homes. Pel que fa al tipus de relació, 58 persones mantenien una relació heterosexual i 40 una d'homosexual.

Així doncs, previ a l'estudi es van excloure a totes aquelles persones que no mantenien una relació formal. El tipus de mostreig emprat per seleccionar la mostra, va ser un mostreig probabilístic bola de neu, ja que els participants als quals vam convidar a participar, van convidar a altres fins a arribar a la xifra estimada.

Instruments

Es va administrar el qüestionari RPCS, prèviament traduït (vegeu l'annex 1). Aquest estava complementat també amb unes preguntes sociodemogràfiques: edat, gènere, tipus de relació que mantenia (homosexual o heterosexual) i la durada d'aquesta.

El RPCS consta de trenta-nou afirmacions amb cinc possibles respostes segons el grau d'acord que van del 0 al 4, sent el 0 el total desacord i el 4 el total acord. Aquest avalua el nivell d'ús de cada estratègia a l'hora de resoldre conflictes entre parelles. Aquestes estratègies en són sis i representen també les subescales. Cada una d'elles està formada per una quantitat diferent d'afirmacions. Els ítems 1-14 corresponen a l'estratègia "acord", els 15-17 a "evitació", els 18-23 avaluen la "reactivitat interactiva", els 24-28 la "separació", els 29-34 la "dominació" i per últim, del 35 al 39 avaluen la "submissió".

La fiabilitat del qüestionari en la validació original és adequada. En la nostra investigació, l'Alfa de Cronbach és de 0.876.

Procediment i anàlisi de dades

En primer lloc es va traduir el RPCS (Zacchilli, et al., 2009). Es va realitzar una retrotraducció (anglès-català, català-anglès i anglès-català) que va ser possible gràcies a la col·laboració de tres persones amb un alt nivell d'anglès, una de les quals l'anglès és llengua materna. A continuació, es va demanar la participació d'una experta de l'àmbit i amb competència lingüística per valorar la validesa de contingut i acabar d'adequar correctament el qüestionari. Posteriorment es van trobar 98 persones disposades a participar en la investigació i respondre el qüestionari de manera digital (Formularis de Google). En el mateix formulari, es va demanar el consentiment informat pertinent al Reial Decret 1720/2007 i les dades sociodemogràfiques descrites anteriorment.

Un cop recollides totes les dades, es va procedir a l'anàlisi de les dades mitjançant els programes Excel i JASP 0.14.1 (Jeffrey's Amazing Statistics Program). En primer lloc, es va

aplicar la prova Shapiro-Wilk per calcular la normalitat de totes les variables que funcionaven com escales. Seguidament es va realitzar la prova d'igualtat de variàncies (Levene) amb les variables que ho requerien. En segon lloc es van dur a terme les proves U Mann-Whitney i T-Student per veure la relació entre les variables nominals (gènere i tipus de relació) i les variables d'interval (les sis subescales). També es va aplicar una Kruskal-Wallis i unes Anova per establir relacions entre les subescales i una nova categoria que, combinant el gènere i el tipus de relació, dividia la mostra en quatre grups. Per últim es van efectuar correlacions d'Spearman i de Pearson per calcular la relació entre les variables ordinals (durada de la relació i edat) i les variables d'interval.

Resultats

Per començar, es va realitzar la prova Shapiro-Wilk. Les variables analitzades van ser “edat”, “durada de la relació” i les sis subescales que corresponen a les diferents estratègies de resolució de conflictes del RPCS. Totes les variables es van desviar de la normalitat menys la variable “separació” ($p > 0.05$) amb la que es van aplicar proves paramètriques, mentre que per la resta de variables es van haver d'aplicar proves no paramètriques (vegeu Taula 1 de l'annex 2). Es va requerir amb anterioritat realitzar la prova Levene per poder dur a terme les proves paramètriques. En tots els casos es va confirmar l'homogeneïtat de variàncies.

Per comprovar si les estratègies de resolució de conflictes utilitzades variaven segons el tipus de relació (homosexual i heterosexual) es va dur a terme la prova U Mann-Whitney per les cinc subescales desviades de la normalitat i la T-Student per la subescala restant. Per totes les variables es va acceptar la hipòtesi nul·la ($p > 0.05$) i per tant no es van establir diferències entre els grups (vegeu Taula 2 i 3 de l'annex 2).

Per tal d'establir una relació entre el gènere i les estratègies de resolució de conflictes es va aplicar la prova U Mann-Whitney i T-Student per les subescales corresponents. Com podem observar a la Taula 4, en el cas de la relació entre el gènere i les subescales “reactivitat interactiva”, “dominació” i “submissió” es va acceptar la hipòtesi alternativa ($p < 0.05$) i es van establir diferències entre els grups. Van ser els homes els que van puntuar més alt en aquestes subescales i va ser en la “dominació” on va establir-se la màxima diferència entre homes i dones.

Taula 4*Diferències de l'ús de les estratègies en funció del gènere*

	U Mann-Whitney		p
Acord	922.500		0.778
Evitació	850.500		0.759
Reactivitat interactiva	467.500		< .001
Dominació	472.500		< .001
Submissió	425.500		< .001
	T-Student	gll	p
Separació	-0.475	96	0.636

A més de dividir la mostra segons el tipus de relació i segons el gènere, es va crear una nova categoria que combinava aquestes dues i per tant es van generar quatre grups de mostra: dones en relació homosexual, dones en relació heterosexual, homes en relació homosexual i homes en relació heterosexual. Per comprovar si aquests grups utilitzaven estratègies de resolució de conflictes diferents es va realitzar la prova Kuskal-Wallis per a les cinc subescales desviades de la normalitat i l'Anova per a la restant. En aquest cas, es va acceptar la hipòtesi alternativa ($p < 0.05$) i es van establir diferències en les subescales “reactivitat interactiva”, “dominació” i “submissió”. Tornen a ser els homes, guardant coherència amb el punt anterior, els que donen puntuacions més altes, especialment els homes heterosexuals (vegeu Taula 5 i 6, respectivament). A la Taula 7 de l'annex 2 podeu consultar les puntuacions de cada grup en cada una de les subescales. En l'estratègia “acord”, són les dones homosexuals les que puntuen més alt encara que no resulti significatiu. En l'estratègia “evitació”, encara que tampoc s'hagin trobat resultats significatius, podem veure que les puntuacions més altes corresponen a les persones que mantenen una relació homosexual, i les més baixes a aquelles que mantenen una heterosexual. En l'estratègia “reactivitat interactiva”, com ja hem dit, són els homes els que puntuen més alt amb una diferència significativa. En la “separació”, encara que no han estat resultats significatius, és l'estratègia en què més diferència s'estableix entre els homes. Els de relació heterosexual han obtingut la puntuació més baixa i els d'homosexual la més alta. En la “dominació” tornem a trobar una clara tendència dels homes i la més gran de totes les estratègies. En aquest cas, les dones en relacions homosexuals puntuen més baix que les

heterosexuals, i els dos grups d'homes se situen molt pròximament encara que sigui més elevada la puntuació dels heterosexuals. Per últim, l'escala "submissió" també estableix diferències significatives, sent els homes en relació heterosexual els que puntuen més alt, seguidament dels homosexuals, i tenint en últim lloc els dos grups de dones, que puntuen molt semblant.

Taula 5

Diferències de l'ús de les estratègies segons el gènere i tipus de relació

	Kruskal-Wallis	gll	p
Acord	2.124	3	0.547
Evitació	2.111	3	0.550
Reactivitat	12.636	3	0.005
Dominació	14.133	3	0.003
Submissió	16.548	3	< .001

Taula 6

Diferències de l'ús de l'estratègia "separació" segons el gènere i tipus de relació

	Suma quadràtica	gll	Mitjana quadràtica	Anova	p
Gènere i tipus relació	43.286	3	14.429	0.578	0.631
Residuals	2344.602	94	24.943		

Per finalitzar, es va voler comprovar si la durada de la relació tenia un efecte sobre les estratègies utilitzades. Es va establir una correlació de Spearman per cinc de les subescales i una correlació de Pearson per la restant, En totes aquestes es va confirmar la hipòtesi nul·la ($p > 0.05$) i no es van establir diferències segons la durada de la relació (vegeu Taula 8 i 9 respectivament, de l'annex 2).

Discussió

Per començar, i fent referència a la principal hipòtesis sobre si els membres d'una relació heterosexual i homosexual diferien en les estratègies utilitzades per resoldre conflictes, la nostra investigació, d'acord amb l'estudi de Kurdek (1998), assenyala que no existeixen diferències. Per tant, les parelles homosexuals no utilitzarien estratègies més resolutives que les heterosexuals. El que sí que podem afirmar és que les estratègies destructives són més utilitzades

per homes que per les dones. Així doncs, els resultats inesperats indiquen que les diferències s'estableixen en funció del gènere, obtenint els homes, puntuacions més elevades que les dones en les tres estratègies destructives suggerides per Zacchilli, et al. (2009) que són la “reactivitat interactiva”, la “dominació” i la “submissió”.

Garcia et al. (2017) va assenyalar que les parelles homosexuals (tant d'homes com de dones) mostraven més submissió, que cedien més davant un conflicte per tal de mantenir l'harmonia. Els resultats de la nostra investigació són contraris, ja que les puntuacions més altes en aquesta subescala les han obtingut els homes en una relació heterosexual seguits pels que estan en una homosexual. La diferència, com ja hem dit, no s'estableix segons el tipus de relació sinó segons el gènere. En aquest cas, els homes es presentarien més submisos, però caldria veure si ho fan per evitar la confrontació o perquè se senten coaccionats.

Tampoc hem pogut corroborar la hipòtesi de Gottman et al. (2003) i Kurdek (1998), sobre que les parelles homosexuals mostren menys dominància i menys bel·ligerància. Sí que podem afirmar que aquestes dues formes de gestionar els conflictes són més pròpies dels homes que de les dones i que són les dones en una relació homosexual les menys propenses a utilitzar la dominància com a estratègia per resoldre els conflictes.

Si prenem com a referència la relació entre l'ús d'estratègies constructives i la bona satisfacció de la parella (Zacchilli et al., 2009) podríem extraure que les dones presentarien més satisfacció de parella, i els homes contràriament, en fer més ús d'estratègies destructives, presentarien una satisfacció més baixa. Per una banda, Kurdek (2009) apuntava que les dones homosexuals eren les més satisfetes amb la seva relació romàntica. Podem observar que en la nostra investigació han estat aquestes les que han puntuat més alt en l'estratègia “acord”, que resulta constructiva. Com aquesta diferència no ha resultat significativa, no podem donar una resposta concloent respecte a això. Amb aquest mateix argument, tampoc podem afirmar el que Meltz et al. (1994) assenyala sobre que les relacions lèsbiques tenien més facilitat per negociar i que per tant tenen un patró més positiu de resolució de conflictes. Per altra banda, tampoc podem concloure que els homes que mantenen una relació homosexual siguin els menys satisfets, tal com si ho van fer Brkić-Jovanović et al. (2020), ja que les seves puntuacions en les estratègies destructives són més baixes i tampoc són significatives si les comparem amb els que estan en una relació heterosexual.

En l'estudi de Meltz et al. (1994) destacaven les diferències entre els dos grups de dones. En el nostre cas, no hem detectat puntuacions més elevades de submissió i reactivitat interactiva en les dones en una relació heterosexual, tal com apuntaven. També en la seva investigació, els homes heterosexuals informaven de menys esforços per resoldre conflictes. En el nostre estudi, tal com hem esmentat, els homes heterosexuals tenen una tendència a utilitzar la submissió per resoldre els conflictes. Encara que no podem afirmar-ho, creiem que d'alguna manera aquesta submissió podria representar el poc esforç per resoldre els conflictes i que per tant fos cert que els homes en relacions heterosexuals s'esforcessin menys, ja que tendrien a cedir per finalitzar-los. Per últim, fent referència al mateix estudi, segons els nostres resultats, no podem afirmar que el procés de resolució de conflictes personal pel qual han de passar moltes de les persones que mantenen una relació amb una del mateix gènere, s'extrapoli a les seves relacions i per tant, que faciliti la resolució dels conflictes de la parella. El que sí que podem apuntar és que els rols de gènere, continuen tenint una gran rellevància en les relacions romàntiques, concretament en la gestió dels conflictes.

Limitacions i futures investigacions

Al llarg del procés d'investigació, ens hem trobat unes limitacions que considerem rellevants i fan referència majoritàriament als instruments. Durant la cerca d'escalas que avaluen el tipus de resolució de conflictes entre les parelles, ens vam adonar que en primer lloc, existeixen poques que avaluin específicament les estratègies de resolució o gestió dels conflictes, i en segon lloc, que la gran majoria d'elles estan enfocades a situacions d'abús o violència o bé a parelles matrimonials d'edats més avançades, ja que preguntaven sobre la gestió de l'economia, la criança dels fills/es, etc. Per altra banda també es va trobar que les escalas es basaven en models arrelats als rols de gènere, a les relacions heterosexuals, a l'amor romàntic i a la idealització, la qual cosa no encaixava amb aquesta investigació.

A nivell estatal, i per tant en llengua castellana o catalana, no va ser possible trobar una escala que s'acostés a la idea principal. És per això que es va dur a terme la traducció del qüestionari finalment escollit, ja que tampoc es va trobar una traducció ja desenvolupada.

Cal afegir també que al llarg de la cerca d'investigacions per construir el marc teòric, vam veure una manca d'estudis en aquest àmbit a nivell estatal. A escala internacional tampoc es van trobar gaires articles que s'enfoquessin en les relacions no-normatives o en les possibles diferències existents amb les heterosexuals.

Per últim, volem esmentar la dificultat que hem tingut d'accedir a homes que col·laboressin en la nostra investigació. Esperàvem una diferència en els grups de la mostra segons el tipus de relació, ja que creiem que les relacions homosexuals són minoria respecte a les heterosexuales, però no esperàvem una diferència tan gran segons el gènere. Considerem doncs, que els homes, especialment els heterosexuales, solen ser més reticents, per desgràcia, a participar en aquest tipus d'estudis.

Per futures investigacions, hem considerat destacar algunes de les hipòtesis que ens han sorgit després d'analitzar els nostres resultats i contrastar-los. En primer lloc, creiem important analitzar el paper que tenen els homes, especialment els que mantenen relacions heterosexuales, sobre la resolució dels conflictes que sorgeixen dins les seves relacions romàntiques. És a dir, si aquesta submissió que reporten és, com ja hem esmentat, deguda a la coerció de les seves parelles o al mateix interès de no seguir amb la discussió o el debat. En segon lloc i d'acord amb una de les limitacions, considerem fonamental construir un qüestionari que avaluï les estratègies de resolució de conflictes en les parelles, independentment de l'edat, tipus de relació o moment vital en la que es trobin. També creiem important seguir investigant en aquest àmbit de les relacions i fonamentalment des d'una perspectiva de gènere.

Agraïments

M'agradaria agrair a l'Ignasi Ivern, pel seu acompanyament, per haver-me guiat en aquest treball i haver-me transmès l'energia que necessitava en cada moment.

Volia agrair també a la Judith Lorente, membre del Grup de Recerca de Parella i Família de la facultat, per dedicar el seu temps a supervisar i validar la traducció del qüestionari.

Per últim, donar les gràcies a les tres voluntàries, l'Anna Sánchez, la Mercè Pallarès i la Clàudia Weiss, per assumir les traduccions del qüestionari i facilitar el procés de retrotraducció.

Referències bibliogràfiques

- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.469>
- Arranz, E. (2002). *Conflicto: Antropología, psicología y educación*. A Eusko Ikaskuntza (Ed.). XV Congreso de Estudios Vascos: Ciencia y cultura vasca y redes telemáticas, 241-252. Eusko Ikaskuntza.
- Beck, A. (1990). *Con el amor no basta: cómo superar malentendidos, resolver conflictos y enfrentarse a los problemas de pareja*. Ediciones Paidós.
- Blashill, A. i Powlishta, K. (2009). Gay stereotypes: The use of sexual orientation as a cue for gender-related attributes. *Sex Roles*, 61, 783-793. <https://doi.org/10.1007/s11199-009-9684-7>
- Brkić-Jovanović, N., Lazić, M., Jerković, I., Mihić, I., & Perić-Prkosovački, B. (2020). *Relationship Satisfaction in Homosexual and Heterosexual Couples: A Dyadic Model*. *Drustvena Istrazivanja*, 29(3), 413-430. <https://doi.org/10.5559/di.29.3.04>
- Correa, N. i Rodríguez, J.A. (2014). Estrategias de resolución de conflictos en la pareja: negociando en lo cotidiano. *International Journal of Developmental and Educational Psychology*, 6(1), 89-96. <https://doi.org/10.17060/ijodaep.2014.n1.v6.720>
- Fincham, F. (2003). Marital Conflict: correlates, structure and context. *Current Directions in Psychological Science*, 12(1), 23-27. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.01215>
- Frost, D, i LeBlanc, A. (2014). Nonevent stress contributes to mental health disparities based on sexual orientation: Evidence from a personal projects analysis. *American Journal of Orthopsychiatry*, 84, 557-566. <https://doi.org/10.1037/ort0000024>
- García, F., García, C., Hein, H., Hernández, Á., Torres, P., Valdebenito, R. i Vera, C. (2017). Relaciones de pareja homosexual y heterosexual: un estudio comparativo. *Actualidades en Psicología*, 31(122), 31-43. <https://doi.org/10.15517/ap.v31i122.23346>
- Gottman, J., Levenson, R., Swanson, C., Swanson, K., Tyson, R., i Yoshimoto, D. (2003). Observing Gay, Lesbian and Heterosexual Couples' Relationships. *Journal of Homosexuality*, 45(1), 65-91. https://doi.org/10.1300/j082v45n01_04
- Hojjat, M. (2000). Sex differences and perceptions of conflict in romantic relationships. *Journal*

- of Social and Personal Relationships*, 17(4-5), 598-617.
<https://doi.org/10.1177/0265407500174007>
- Kimmel, M. (1997). Homofobia, temor, vergüenza y silencio en la identidad masculina. *Isis Internacional. Ediciones de las mujeres*, 24, 49-62. Recuperat de:
<https://www.caladona.org/grups/uploads/2008/01/homofobia-temor-vergüenza-y-silencio-en-la-identidad-masculina-michael-s-kimmel.pdf>
- Kurdek, L. (1994). Conflict resolution styles in gay, lesbian, heterosexual nonparent, and heterosexual parent couples. *Journal of Marriage and Family*, 56(3), 705-722.
<https://doi.org/10.2307/352880>
- Kurdek, L. (1998). Relationship outcomes and their predictors: longitudinal evidence from heterosexual married, gay cohabiting, and lesbian cohabiting couples. *Journal of Marriage and Family*, 60(3), 553-568. <https://doi.org/10.2307/353528>
- Kurdek, L. (2008). Change in relationship quality for partners from lesbian, gay male, and heterosexual couples. *Journal of Family Psychology*, 22(5), 701-711.
<https://doi.org/10.1037/0893-3200.22.5.701>
- Lafontaine, M., Gabbay, N., Péloquin, K., Flesch, J. L. i Fitzpatrick, J. (2013). An overview of same-sex couples' love lives. *Integrating Science & Practice*, 3(2), 18-21. Recuperat de:
<https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.681.1794&rep=rep1&type=pdf>
- Lewis, R., Derlega, V., Griffin, J. i Krowinski, A. (2003). Stressors for Gay Men and Lesbians: Life Stress, Gay-Related Stress, Stigma Consciousness, and Depressive Symptoms. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 22(6), 716-729. <https://doi.org/10.1521/jscp.22.6.716.22932>
- Metz, M., Rosser, B. i Strapko, N. (1994). Differences in conflict-resolution styles among heterosexual, gay, and lesbian couples. *The Journal of Sex Research*, 31(4), 293-308.
<https://doi.org/10.1080/00224499409551764>
- Mulac, A., Giles, H., Bradac, J. i Palomares, N. (2013). The Gender-Linked Language Effect: An Empirical Test of a General process Model. *Language Sciences*, 38, 22-31.
<https://doi.org/10.1016/j.langsci.2012.12.004>
- Tapias, L., Poulsen, G., Armijo, I., Prereira, X. i Sotomator, P. (2009). Resolución de Entrampes

en Parejas en Conflicto: Aproximaciones desde las parejas y los terapeutas. *Revista argentina de clínica psicológica*, 18(2), 101-114. Recuperat de:

http://www.cienciared.com.ar/ra/usr/35/803/racp_xviii_2_pp101_114.pdf

Valor-Segura, I., Expósito, F. i Moya, M. (2010). Emociones poderosas y no poderosas ante conflictos de pareja: diferencias de género. *Intervención psicosocial*, 19(2), 129-134.

<https://doi.org/10.5093/in2010v19n2a4>

Wainstein, M. i Wittsner, V. (2004) Enfoque psicosocial de la pareja: aproximaciones des de la terapia de la comunicación y la terapia de solución de problemas. *Psicodebate*.

Psicología, cultura y sociedad, 4, 131-144. Recuperat de:

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5645303>

Willi, J. (2002). *La pareja humana: relación y conflicto*. Morata.

Zacchilli, T., Hendrick, C. i Hendrick, S. (2009). The romantic partner conflict scale: A new scale to measure relationship conflict. *Journal of Social and Personal Relationships*,

26(8), 1073-1096. <https://doi.org/10.1177/0265407509347936>

Annexos

Annex 1. Traducció del RPCS al català

1. Intentem trobar la solució més adient per les dues.
2. Sovint resollem els conflictes parlant sobre els problemes.
3. Normalment, els nostres conflictes s'acaben quan arribem a un acord.
4. Quan la meva parella i jo no estem d'acord, tenim en compte les dues parts del conflicte.
5. Per a resoldre els nostres conflictes, intentem arribar a un acord.
6. L'acord és la millor manera de resoldre un conflicte entre la meva parella i jo.
7. La meva parella i jo negociem per resoldre els nostres desacords.
8. Intento trobar un punt entremig amb la meva parella per resoldre un desacord.
9. La millor manera de resoldre un desacord amb la meva parella és trobar un punt entremig
10. Quan estem en desacord, intentem trobar una solució satisfactòria per ambdues.
11. Quan la meva parella i jo tenim un conflicte, col·laborem per tal d'aconseguir estar felices amb la decisió.
12. La meva parella i jo col·laborem per trobar solucions en comú per als nostres problemes.
13. Col·laborem per trobar la millor solució per ambdós quan tenim un problema.
14. Intentem col·laborar per tal d'obtenir una bona solució per al conflicte.
15. La meva parella i jo intentem evitar les discussions
16. Evito els desacords amb la meva parella.
17. Evito tenir conflictes amb la meva parella.
18. Quan la meva parella i jo discutim, ho fem cridant.
19. Els nostres conflictes normalment duren bastanta estona.
20. La meva parella i jo tenim conflictes freqüentment.
21. Pateixo molt amb els conflictes amb la meva parella.
22. Soc verbalment abusiu quan apareix un conflicte amb la meva parella
23. La meva parella i jo ens discutim bastant perquè no confio amb ell/a.
24. Quan tenim un conflicte ens distanciem l'una de l'altra durant una estona per tal que la situació es refredi.
25. Quan estem en desacord, intentem distanciar-nos durant una estona per tal de considerar ambdues parts de la discussió.

26. Quan tenim un conflicte, deixem que la situació es refredi abans que la discussió arribi més lluny.
27. Quan tenim un conflicte, ens separem però esperem resoldre-ho més tard.
28. El distanciament durant un període de temps pot ser útil per tal de deixar refredar el conflicte.
29. Quan ens barallem o discutim, intento guanyar.
30. Intento prendre el control quan ens discutim.
31. Rarament deixo que la meva parella guanyi una discussió.
32. Quan estem en desacord, el meu objectiu és convèncer a la meva parella de què tinc raó.
33. Quan ens discutim, faig saber a la meva parella que jo dirigeixo la situació.
34. Quan tenim un conflicte, intento pressionar a la meva parella per a que esculli la solució que jo crec que és millor.
35. Quan tenim un conflicte, normalment cedeixo davant la meva parella
36. Cedeixo als desitjos de la meva parella de resoldre els conflictes segons el seu punt de vista.
37. A vegades em poso d'acord amb la meva parella per tal de que el conflicte s'acabi.
38. Quan discutim, normalment intento satisfer les necessitats de la meva parella més que les meves.
39. Em rendeixo davant la meva parella quan no estem d'acord en un assumpte.

Annex 2. Taules de l'anàlisi de dades**Taula 1***Test de normalitat (Shapiro-Wilk) de les variables Edat i Durada de la relació i les subescales*

	Shapiro-Wilk	p
Edat	0.974	< .001
Durada de la relació	0.901	< .001
Acord	0.888	< .001
Evitació	0.949	< .001
Reactivitat	0.891	< .001
Separació	0.981	0.163
Dominació	0.835	< .001
Submissió	0.967	0.015

Taula 2*Diferències en les estratègies en funció del tipus de relació*

	U Mann-Withney	p
Acord	1347.000	0.177
Evitació	1021.500	0.316
Reactivitat	1299.000	0.314
Dominació	1017.500	0.302
Submissió	1272.000	0.419

Taula 3*Diferències en l'estratègia "Separació" en funció del tipus de relació*

	T-Student	gll	p
Separació	0.597	96	0.552

Taula 7*Puntuacions de les estratègies per grups de gènere i tipus de relació a l'hora*

Estratègia	Puntuació màxima	Dona-		Dona-		Home-		Home-	
		Homosexual	Heterosexual	Homosexual	Heterosexual	Homosexual	Heterosexual		
Acord	56	48	85,7%	46,7	83,4%	46,5	83%	46	82,1%
Evitació	15	5,8	38,6%	7	46,7%	7,1	47,3%	6,7	44,7%
Reactivitat interactiva	24	5,5	22,9%	5,2	21,7%	9,6	40%	9,9	41,3%
Separació	20	9,4	47%	9,5	47,5%	11,3	56,5%	8,9	44,5%
Dominació	24	3	12,5%	4,9	20,4%	9,4	39,1%	10,2	42,5%
Submissió	20	7,3	36,5%	6,2	31%	10,3	51,5%	12,4	62%

Taula 8*Correlació entre la durada de la relació i les estratègies*

Variable		Durada	Acord	Evitació	Reactivitat	Dominació	Submissió
Durada	Rh d'Spearman	-					
	p	-					
Acord	Rh d'Spearman	-0.111	-				
	p	0.277	-				
Evitació	Rh d'Spearman	-0.012	0.283	-			
	p	0.908	0.005	-			
Reactivitat	Rh d'Spearman	0.181	-0.417	0.036	-		
	p	0.075	< .001	0.726	-		
Dominació	Rh d'Spearman	0.079	-0.258	0.023	0.543	-	
	p	0.441	0.010	0.820	< .001	-	
Submissió	Rh d'Spearman	0.048	-0.195	0.249	0.479	0.365	-
	p	0.638	0.055	0.014	< .001	< .001	-

Taula 9*Correlació entre la durada de la relació i l'estratègia "separació"*

Variable		Durada	Separació
Durada	R de Pearson	-	
	p	-	
Separació	R de Pearson	-0.116	-
	p	0.255	-

Declaració d'autoria

Declaro que aquest treball és original i ha estat realitzat per mi mateixa, sense haver fet servir altres fonts o ajudes diferents de les referenciades. També he assenyalat la procedència dels fragments literals, o de contingut, que he pres de tercers.

A handwritten signature in black ink, enclosed within a hand-drawn oval. The signature is stylized and appears to be the name 'Lluis'.